

Excedent i incorporació a Wittgenstein, Adorno i Danto

LUCA MARCHETTI (*Universitat La Sapienza, Roma*)

En la *Teoria estètica* Adorno posa l'accent en el caràcter d'imatge de l'obra d'art; és una cosa "entre les coses" que mostra però un "plus" no reduïble a fenomen. Per això parla del "plus" com un *no-existent*, com una cosa irreal que apareix o es manifesta, sense que això es pugui reduir a la seva aparença. A més, el que es manifesta no es pot separar ni identificar amb el manifestat.

També per a Wittgenstein les obres d'art són "fets" del món que manifesten alguna cosa que excedeix la seva dimensió sensible. En aquest sentit, les nocions de *representació* i d'*obra d'art* estan íntimament lligades a la noció de *veure-com*. És la capacitat de captar els canvis en l'aparença d'un "mateix" signe i també la capacitat de l'obra d'art per produir una multiplicitat de nous significats des de dins del propi material sensible.

Cal afegir a aquesta línia de pensament (sense oblidar-ne les diferències) les aportacions de Danto, per qui són claus els conceptes d'"incorporació" (*embodiment*) i de "transfiguració". Com ja sabem i pel mètode dels indiscernibles, Danto tracta de distingir l'art de la realitat: les obres d'art difereixen dels objectes normals perquè sempre són "representacions" que incorporen en els seus propis mitjans formals i materials allò a què es refereixen.

En la filosofia de Danto veiem una tensió generada per l'exigència de construir una teoria que, en la seva instància definitòria, pugui prescindir d'un horitzó estètic. D'això es desprèn que (1) o el contingut d'una obra d'art excedeix per complet els mitjans formals i materials de l'obra –i llavors no només Danto no tindria cap raó per declarar la fi de la història de l'art, sinó també assistiríem hegelianament a l'ocàs de d'art en si mateix–, o (2) si el contingut s'ha d'incorporar en la forma de l'obra i l'excés ha de ser considerat com una relació d'*identitat-diferència* entre forma i contingut, llavors ens hem de refiar d'un sentit *estètic* del qual el mateix Danto sembla incapaç de prescindir.